

מבזקי הארות פסיקה 77 | מאי 2018

“כצעקתה” – בעקבות רע"פ 8736/15 צוברי בר נ' מדינת ישראל

מבזק הארות פסיקה זה עוסק בפסק דינו של בית המשפט העליון בעניין העמדתה לדין פלילי של אישה קשת יום, ששלחה לשופטת בבית דין לתביעות קטנות מכתב שבו איימה להתאבד. במרכז הדיון עמדה השאלה אם שליחת מכתב איום בהתאבדות לשופטת מבססת אחריות פלילית לעבירת האיומים.

במסגרת סכסוך שכנים נתבעה האישה בתביעה אזרחית בבית המשפט לתביעות קטנות בראשון לציון. האישה לא הגישה כתב הגנה, וניתן נגדה פסק דין בהיעדר הגנה שחייבה לשלם לתובע 30,000 ש"ח. כל ניסיונותיה של האישה לבטל את פסק הדין עלו בתוהו, וכצעד של ייאוש כתבה לשופטת שנתנה את פסק הדין מכתב שבו ציינה כי היא בוחרת להתאבד כמוצא אחרון, ומקווה שהדבר ילווה את השופטת כצל לאורך חייה. בעקבות מכתב זה הוגש נגד האישה כתב אישום לבית משפט השלום. להגנתה טענה האישה כי לא התכוונה לאיים על השופטת, אלא רק להקים קול זעקה ולהביע את ייאושה. היא הסבירה כי לאחר שניתן פסק הדין נגדה הוטלו על רכושה עיקולים מידיים מצד התובע, שהקשו עליה להמשיך בחייה וגרמו לה למצב נפשי קשה.

בית משפט השלום הרשיע את האישה בניסיון לאיומים, וציין כי במשלוח המכתב התגבשו הן היסוד העובדתי והן היסוד הנפשי הנדרשים לצורך הרשעתה בעבירה זו. ערעורה של האישה לבית המשפט המחוזי על פסק דינו של בית משפט השלום נדחה, ולכן הגישה בקשת רשות ערעור פלילי.

בערעורה לבית המשפט העליון טענה האישה כי קיים אינטרס ציבורי מובהק שלא לנהל הליך פלילי במקרים כדוגמת המקרה שלה. לטענתה, את השימוש במשפט הפלילי יש לשמור למקרים קשים שמצדיקים את הסנקציה החמורה הגלומה בו. איום בודד בהתאבדות כאקט של ייאוש, כך טענה, אינו נמנה עם מקרים אלה. עוד טענה, כי ניהול הליך פלילי במקרים של איום בהתאבדות הוא אמצעי לא-מידתי, וכי הוא משרד מסר שגוי לציבור. לדבריה, יש בכך אף כדי להוות תמריץ שלילי לגבי אנשים במצוקה שחשים צורך להשמיע את קולם.

השופטת דפנה ברק-ארז זיכתה את האישה מהעבירה המיוחסת לה. באמצעות פרשנות “משולבת” של עבירת האיומים, בחנה אם איום בהתאבדות מגבש את יסודותיה של העבירה, האוסרת על איום בפגיעה “שלא כדין” במאויים עצמו או ב“אדם אחר”. בהקשר זה נשאלו השאלות אם העבירה כוללת איסור איום לפגיעה במאיים עצמו, אם פגיעה עצמית היא “שלא כדין”, ואם המאיים נחשב כ“אדם אחר”. השופטת ברק-ארז סברה כי איום בהתאבדות לא מקיים את רכיב “שלא כדין” בעבירת האיומים, וכי גם אם היה מתקיים, הרי שעבירת האיומים במתכונתה הנוכחית אינה מהווה בסיס להרשעת אדם המאיים בהתאבדות גם מטעמים נוספים. המשנה לנשיאה חנן מלצר והשופט עוזי פוגלמן הצטרפו לפסק דינה של השופטת ברק-ארז.

עורכת הדין אפרת רייך ועורך הדין אילון ברכפלד מאירים את פסק הדין.

מעבר לפסק הדין בלחיצה עליו:

[רע"פ 8736/15 צוברי בר נ' מדינת ישראל \(פורסם באר"ש, 17.1.2018\)](#)